

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан філологічного
факультету

Юрій Бідзіля
« 01 » лютого

Юрій БІДЗІЛЯ
2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕДІАРЕГУЛЮВАННЯ, АНТИКОРУПЦІЯ ТА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	06 Журналістика
Спеціальність	061 Журналістика
Освітня програма	Міжнародна журналістика
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни **«Медіарегулювання, антикорупція та доброчесність»** для здобувачів вищої освіти галузі знань **06 Журналістика** спеціальності **061 Журналістика** освітньої програми **«Міжнародна журналістика»**.

Розробник: *Шаркань Василь Васильович*, кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні **кафедри журналістики**

Протокол № 12 від 30 червня 2025 року

Завідувач кафедри Євген СОЛОМІН

Схвалено науково-методичною комісією **філологічного факультету**.

Протокол № 9 від 30 червня 2025 року

Голова науково-методичної комісії Галина ШКУРКО

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	2-й	2-й
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 4	2-й	2-й
	Лекції:	
	24 год.	6 год.
	Практичні (семінарські):	
	20 год.	6 год.
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	–	–
Форма підсумкового контролю: усна з елементами тестування	Самостійна робота:	
	46 год.	78 год.

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу «**Медіарегулювання, антикорупція та доброчесність**» полягає у формуванні в студентів системних знань про правові та етичні механізми регулювання медіадіяльності, розвитку практичних навичок застосування національних і міжнародних нормативних документів у журналістській роботі щодо питань дифамації, авторського права, рекламної діяльності, фото- і відеозйомки тощо; оволодінні інструментами доступу до публічної інформації та роботи з відкритими даними; у формуванні професійної доброчесності та розумінні принципів запобігання корупції.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі соціальних комунікацій, що передбачає застосування положень і методів соціальнокомунікаційних та інших наук і характеризується невизначеністю умов.

ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК09. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК13. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

СК01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Медіарегулювання, антикорупція та доброчесність**» є опанування таких навчальних дисциплін:

ОК07. Основи журналістики;

ОК14. Теорія і практика друкованої журналістики.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «**Міжнародна журналістика**» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань.	ПРН01
Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом із колегами.	ПРН03
Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.	ПРН04

Планувати свою діяльність та діяльність колективу з урахуванням цілей, обмежень та передбачуваних ризиків.	ПР06
Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і обов'язків членів суспільства, представників громадянського суспільства.	ПР09

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Медіарегулювання, антикорупція та доброчесність**»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Обґрунтовує професійні дії та рішення у медійній сфері на основі знань національних та міжнародних документів.	ПР01
Здійснює комплексний аналіз медіаконтенту щодо його відповідності вимогам законодавства про медіа, виявляє правові ризики при створенні та поширенні медіапродукту.	ПР03
Самостійно здійснює пошук та аналіз інформації, використовуючи інструменти доступу до публічної інформації, відкриті державні реєстри та бази даних для підготовки журналістських розслідувань і аналітичних матеріалів.	ПР04
Планує журналістську діяльність з урахуванням правових та етичних обмежень, оцінює потенційні ризики щодо порушення норм доброчесності та законодавства про медіа на етапі збору й поширення інформації.	ПР06
Аналізує професійну діяльність працівників медіа щодо дотримання стандартів доброчесності та етичних норм, виявляє й оцінює ситуації конфлікту інтересів у діяльності журналістів та медіаорганізацій, а також здійснює експертизу медіапродукту з точки зору дотримання правових норм та професійних стандартів.	ПР09

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни «**Медіарегулювання, антикорупція та доброчесність**» є: залік; модульні контрольні роботи; поточне оцінювання за виконання практичних завдань, участь у групових обговореннях і дискусіях; тестування щодо теоретичних питань.

Під час вивчення дисципліни використовуються такі *методи*: словесні (лекції, навчальні дискусії), візуальні (презентації, аналіз прикладів медіаконтенту), проблемно-пошукові (case study, аналіз судових рішень, практичних ситуацій), індуктивні та дедуктивні, інтерактивні (моделювання ситуацій, групові проєкти).

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усна або письмова, що включає: групове та індивідуальне опитування; аналіз правових кейсів у медіасфері; підготовку та аналіз журналістських матеріалів з урахуванням правових норм; тестування знань медійного законодавства; участь у дискусіях щодо етичних дилем; підготовку аналітичних звітів за результатами роботи з відкритими даними.

Форма модульного контролю: комплексне тестування на розробленій лектором освітній платформі «Дискурс» (<https://dyskurs.info/>).

Форма підсумкового семестрового контролю: залік; підсумкова залікова оцінка може бути виставлена за поточного оцінювання – за сумою балів, набраних здобувачем на практичних заняттях і під час модульної контрольної роботи. Сума балів за всі види робіт визначається в межах 100 балів.

Оцінювання здобувачів вищої освіти також передбачає врахування результатів неформальної освіти згідно з Положенням про порядок визнання в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» результатів навчання, здобутих у неформальній освіті» (URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22966>).

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контроль на робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	40	100
12	12	12	12	12		

T1, T2 ... – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контроль на робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	40	100
12	12	12	12	12		

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни (модуль 1)

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття	5	55	5	55
Неформальна освіта на онлайн-платформах: безкоштовні курси на платформі «Прометеус» («Боротьба з корупцією», «Журналістські розслідування, адвокація і протидія корупції у сфері екології», «Доступ до публічної інформації для громадських активістів» або інший курс чи платформа – на вибір студентів).	1	5	1	5

Модульна контрольна робота	1	40	1	40
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота з дисципліни проходить двічі – у формі комп'ютерного тестування на розробленій лектором освітній платформі «Дискурс» (<https://dyskurs.info/>): кожне тестування містить 20 питань, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється в 2 бали. Загальна оцінка за кожну модульну контрольну роботу може становити максимум 40 балів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Зараховано (90–100 балів, А) заслугоує здобувач, котрий всебічно, системно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом; вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях; засвоїв основну й ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває; вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

Зараховано (82–89 балів, В) заслугоує здобувач, котрий повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях; має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування; під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

Зараховано (74–81 бал, С) заслугоує здобувач, котрий у загальному роботу виконав, але відповідає на запитання з певною кількістю помилок; вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність; опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

Зараховано (64–73 бали, D) заслугоує здобувач, котрий знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії; виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок; ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою; допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення;

Зараховано (60–63 бали, E) заслугоує здобувач, котрий володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

Не зараховано (35–59 балів, FX) виставляється здобувачеві, котрий виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань;

Не зараховано (0–34 бали, F) виставляється здобувачеві, котрий володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім; допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою; не

може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи здобувача протягом семестру.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Шкала ECTS	Диференційована шкала	Недиференційована шкала	Мінімальний бал – максимальний бал
A	Відмінно	Зараховано	90–100
B	Добре		82–89
C	Добре		74–81
D	Задовільно		64–73
E	Задовільно		60–63
FX	Незадовільно	Не зараховано	35–59
F	Незадовільно		0–34

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Правові засади регулювання медіадіяльності

Теми лекцій

Тема 1. Система регулювання медіа: міжнародні та національні документи. Імплементація положень Директиви ЄС про аудіовізуальні медіапослуги (AVMSD) в українське законодавство.

Тема 2. Закон України «Про медіа».

Тема 3. Дифамація.

Тема 4. Законодавчі норми щодо проведення фото- і відеозйомки.

Тема 5. Авторське право і суміжні права. Правові аспекти використання об'єктів, згенерованих за допомогою ШІ.

Тема 6. Правове регулювання рекламної діяльності.

Теми практичних занять

Тема 1. Міжнародні й національні механізми медіарегулювання.

Тема 2. Дифамація в медійній практиці.

Тема 3. Фото- та відеозйомка в журналістській практиці: правові аспекти.

Тема 4. Авторське право й суміжні права в роботі медійників.

Тема 5. Регулювання реклами: аналіз практичних ситуацій.

Модуль 2. Антикорупція та доброчесність

Теми лекцій

Тема 1. Корупція як суспільне явище: поняття, види, причини, наслідки.

Тема 2. Національна антикорупційна система України.

Тема 3. Доступ до публічної інформації та відкритих даних як механізм запобігання корупції.

Тема 4. Роль медіа в боротьбі з корупцією: журналістські розслідування, робота з джерелами, вплив на антикорупційну політику.

Тема 5. Професійна етика та доброчесність. Конфлікт інтересів.

Тема 6. Академічна доброчесність.

Теми практичних занять

Тема 1. Національна система запобігання та протидії корупції.

Тема 2. Доступ до публічної інформації. Робота з інформаційними запитами.

Тема 3. Публічні реєстри та бази даних як джерело інформації для журналіста.

Тема 4. Журналістські антикорупційні розслідування.

Тема 5. Стандарти доброчесності в роботі медійника.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: денна/заочна					
	усьог о	у тому числі				
Лекції		Практи чні семінар ські	Лабораторн і	Індив ідуал ьна робот а	Само стійн а робот а	
Модуль 1. Правові засади регулювання медіадіяльності						
Тема 1. Система регулювання медіа: міжнародні та національні документи.	6/7	2/1	1/0	–	–	3/6
Тема 2. Закон України «Про медіа».	7/7	2/1	1/0	–	–	4/6
Тема 3. Дифамація.	8/8	2/1	2/0	–	–	4/7
Тема 4. Законодавчі норми щодо проведення фото- і відеозйомки.	8/8	2/1	2/0	–	–	4/7
Тема 5. Авторське право і суміжні права.	8/8	2/0	2/1	–	–	4/7
Тема 6. Правове регулювання рекламної діяльності.	8/7	2/0	2/1	–	–	4/6
Разом за модуль	45/45	12/4	10/2	–	–	23/39
Модуль 2. Антикорупція та доброчесність						
Тема 1. Корупція як суспільне явище: поняття, види, причини, наслідки.	7/7	2/1	1/0	–	–	4/6
Тема 2. Національна антикорупційна система України.	7/8	2/1	1/0	–	–	4/7
Тема 3. Доступ до публічної інформації та відкритих даних як механізм запобігання корупції.	8/8	2/0	2/1	–	–	4/7

Тема 4. Роль медіа в боротьбі з корупцією: журналістські розслідування, робота з джерелами, вплив на антикорупційну політику.	8/8	2/0	2/1	–	–	4/7
Тема 5. Професійна етика та доброчесність. Конфлікт інтересів.	8/7	2/0	2/1	–	–	4/6
Тема 6. Академічна доброчесність.	8/7	2/0	2/1	–	–	4/6
Разом за модуль	45/45	12/2	10/4	–	–	
Разом за семестр	90/90	24/6	20/6	–	–	23/39

6.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Модуль 1. Правові засади регулювання медіадіяльності			
1.	Міжнародні й національні механізми медіарегулювання.	2	–
2.	Дифамація в медійній практиці.	2	–
3.	Фото- та відеозйомка в журналістській практиці: правові аспекти.	2	–
4.	Авторське право й суміжні права в роботі медійників.	2	1
5.	Регулювання реклами: аналіз практичних ситуацій.	2	1
Модуль 2. Антикорупція та доброчесність			
1.	Національна система запобігання та протидії корупції.	2	–
2.	Доступ до публічної інформації. Робота з інформаційними запитами.	2	1
3.	Публічні реєстри та бази даних як джерело інформації для журналіста.	2	1
4.	Журналістські антикорупційні розслідування.	2	1
5.	Стандарти доброчесності в роботі медійника.	2	1
Разом		20	6

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Опрацювання нормативно-правових документів (Загальна декларація прав людини, Європейська конвенція з прав людини, Конституція України та ін.).	3	6
2.	Опрацювання Закону України «Про медіа».	4	6
3.	Пошук у Єдиному державному реєстрі судових рішень справ про дифамацію, аналіз цих справ; опрацювання публікацій про дифамацію на сайтах Інституту масової інформації, Незалежної медійної ради, Центру демократії та верховенства права. Порівняльний аналіз із практикою Європейського суду з прав людини.	4	7

4.	Пошук у Єдиному державному реєстрі судових рішень прикладів справ, які стосуються порушень норм проведення фото- та відеозйомок. Опрацювання публікацій на сайтах, які спеціалізуються на висвітленні діяльності журналістів.	4	7
5.	Аналіз регіональних вебсайтів з погляду дотримання авторських прав, визначення найчастіших порушень щодо авторського права.	4	7
6.	Пошук прикладів новинних телесюжетів з ознаками прихованої реклами; аналіз вебсайтів регіональних інтернет-видань щодо наявності на них контактів редакції та умов розміщення реклами. Пошук у Єдиному державному реєстрі судових рішень прикладів справ, які стосуються реклами в засобах масової інформації.	4	6
7.	Опрацювання міжнародних рейтингів сприйняття корупції (Transparency International, World Bank та інших) та створення порівняльної інфографіки щодо місця України серед інших країн з аналізом динаміки змін за останні роки та факторів, які впливають на позиції держави в цих рейтингах.	4	6
8.	Створення схематичної візуалізації структури антикорупційних органів України (НАБУ, САП, НАЗК, ВАКС, БЕБ) з детальним описом їх функцій, повноважень, принципів взаємодії, кадрового та ресурсного забезпечення, а також ключових показників ефективності їх роботи.	4	7
9.	Опрацювання матеріалів проєкту «Доступ до правди» на субдоміні «Української правди» (https://dostup.pravda.com.ua/). Робота з відкритими реєстрами.	4	7
10.	Створення аналітичного матеріалу на основі журналістських розслідувань про найгучніші корупційні скандали в Україні за останні 5 років з детальним аналізом причин виникнення, схем реалізації, задіяних осіб та інституцій, масштабів збитків, а також суспільного резонансу та вжитих заходів реагування з боку правоохоронних органів.	4	7
11.	Опрацювання професійних етичних кодексів; аналіз кейсів конфлікту інтересів у медіа та підготовка презентації з детальним описом ситуацій, способів їх виявлення, можливих механізмів врегулювання та превентивних заходів.	4	6
12.	Аналіз міжнародних практик боротьби з плагіатом у вищій освіті, вивчення успішних кейсів різних університетів світу, використовуваних технологічних рішень. Пошук та аналіз прецедентів порушень авторського права у медіа.	4	6
Разом		46	78

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Доступ до всіх матеріалів (зокрема й тестових завдань) надається на платформі «Дискурс» (<https://dyskurs.info/>), розробником якої є викладач дисципліни (використовується ліцензійне програмне забезпечення, розроблене компанією «Vibethemes»). Для успішного опрацювання матеріалів здобувачу потрібен персональний комп'ютер / планшет / смартфон (за потреби

можуть використовуватися персональні комп'ютери в комп'ютерній аудиторії на філологічному факультеті ДВНЗ «Ужгородський національний університет») з доступом до Інтернету.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Шаркань В.В. Медіарегулювання, антикорупція та добросовісність: навчально-методичний посібник. Ужгород, 2025.
2. Антикорупція та добросовісність. Навчально-методичний посібник. Офіс добросовісності НАЗК, 2023.
3. Путівник юридичних порад для журналістів: як працювати під час війни в Україні. Центр демократії та верховенства права. К., 2024. URL: <https://cedem.org.ua/wp-content/uploads/2024/08/Putivnyk-yurydychnyh-porad-dlya-zhurnalistiv.pdf>
4. Спесивцева О. Путівник з авторського права для творців контенту. Центр демократії та верховенства права. К., 2024. URL: <https://cedem.org.ua/wp-content/uploads/2024/06/Putivnyk-z-avtorskogo-prava.pdf>

Допоміжна література

5. Бідзіля Ю.М., Шаркань В.В., Цвіклінський, М. В. Медіаправо як інструмент захисту прав громадян у боротьбі з корупцією. Український політико-правовий дискурс, 2025 (8). <https://doi.org/10.5281/zenodo.14843295>
6. Голуб О. П. Медіакомпас: путівник професійного журналіста. Практичний посібник / Інститут масової інформації [Електронний ресурс]. Київ: ТОВ “Софія-А”, 2016. 184 с. Режим доступу: <https://imi.org.ua/wp-content/uploads/2017/06/Mediakompas.pdf>
7. Збірник висновків та рекомендацій Незалежної медійної ради [Електронний ресурс]. К., 2018. 140 с. Режим доступу: https://cedem.org.ua/wp-content/uploads/2018/06/NMR_Zbirnyk.pdf
8. Збірник висновків та рекомендацій Незалежної медійної ради. Частина 2 [Електронний ресурс]. К., 2020. 240 с. Режим доступу: https://cedem.org.ua/wp-content/uploads/2020/09/NMR_2020_WEB-compress_2.pdf
9. Куляс І., Головенко Р., Земляна І. ЗМІ та вибори Саморегуляція, безпека, закони / За заг. ред. Н.Лигачової-Чернолуцької, О. Романюк [Електронний ресурс]. К., 2018. 100 с. Режим доступу: https://imi.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/posibnyk_WEB_2.pdf
10. Опришко Л., Панкратова Л. Основи судової журналістики. Посібн. [Електронний ресурс] К., 2016. 152 с. Режим доступу: https://imi.org.ua/wp-content/uploads/2017/06/Courts_and_media_journalists_manual_2016_Ukr1.pdf
11. Шаркань В. В. Сучасні підходи до викладання медіаправа для студентів-журналістів в українських ВНЗ. Pedagogical problems of forming a modern specialist: the experience of the EU. Scientific and pedagogical intership. February 15 – March 26, 2021. Romania, Baia Mare, 2021. P. 54-58.

Нормативно-правові документи

12. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів. Паризький Акт від 24 липня 1971 року, змінений 2 жовтня 1979 року [Електронний ресурс]. *Верховна Рада України*. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_051/print1452596417959931#Text

13. Директива Європейського Парламенту та Ради Європи 2010/13/ЄС від 10 березня 2010 року про узгодження певних положень, визначених законами, підзаконними актами та адміністративними положеннями у державах-членах стосовно надання аудіовізуальних медіа послуг (Директива про аудіовізуальні медіа послуги) [Електронний ресурс]. *Центр демократії та верховенства права.* Режим доступу: <https://cedem.org.ua/library/dyrektyva-yevropejskogo-parlamentu-ta-rady-yees-2010-13/>
14. Загальна декларація прав людини [Електронний ресурс]. *Верховна Рада України. Законодавство України.* Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
15. Закон України «Про авторське право і суміжні права» [Електронний ресурс]. *Верховна Рада України.* Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>
16. Закон України «Про Вищий антикорупційний суд». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2447-19#Text>
17. Закон України «Про вищу освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
18. Закон України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів» [Електронний ресурс]. *Верховна Рада України. Законодавство України.* Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/540/97-%D0%B2%D1%80#Text>
19. Закон України «Про доступ до публічної інформації» [Електронний ресурс]. *Верховна Рада України. Законодавство України.* Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>
20. Закон України «Про запобігання корупції». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>
21. Закон України «Про інформацію» [Електронний ресурс]. *Верховна Рада України. Законодавство України.* Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
22. Закон України «Про медіа» [Електронний ресурс]. *Верховна Рада України. Законодавство України.* Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20#Text>
23. Закон України «Про Національне антикорупційне бюро України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text>
24. Закон України «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення» [Електронний ресурс]. *Верховна Рада України.* Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/538/97-%D0%B2%D1%80#Text>
25. Закон України «Про рекламу» [Електронний ресурс]. *Верховна Рада України.* Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/270/96-%D0%B2%D1%80#Text>
26. Закон України «Про Суспільне телебачення і радіомовлення України» [Електронний ресурс]. *Верховна Рада України.* Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1227-18#Text>
27. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод [Електронний ресурс]. *Верховна Рада України. Законодавство України.* Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
28. Конституція України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
29. Кримінальний кодекс України. [Електронний ресурс]. *Верховна Рада України. Законодавство України.* Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
30. Цивільний кодекс України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>